

הריבית במשק
2.75%

במאמץ לבלום את האינפלציה הודיע נגיד בנק ישראל על העלאה נוספת של הריבית, ב־0.75% - שיא של 11 שנים ■ המשמעות: הכבדה נוספת על נוטלי ההלוואות ■ הערכות: עליות הריבית יימשכו ■ עמ' 6

המאבק ביוקר המחיה <

הריבית במשק: 2.75% - שיא של 11 שנים

במאמץ לבלום את האינפלציה הודיע נגיד בנק ישראל על העלאה חדשה של הריבית ■ המשמעות: הכבדה נוספת על נוטלי ההלוואות ■ נשיא התאחדות התעשיינים: "החלטת הנגיד מאכזבת, והיא עלולה להזיק לכלכלה"

ירון יישור קו עם המערב / צילום: פלאש 90

משה כהן, מתן וסרמן

הכסף שוב מתייקר, ונוטלי ההלוואות ישלמו יותר. בנק ישראל העלה את הריבית במשק בשיעור של 0.75% לריבית של 2.75% - שיא של 11 שנים. בעקבות ההעלאה ריבית הפריים צפויה לעמוד על 4.2%. זו הייתה הפעם החמישית שבה נגיד בנק ישראל פרופ' אמיר ירון מחליט להעלות את הריבית. לפני כחצי שנה עמדה הריבית במשק על 0.1% בלבד. על פי ההערכות צפויה העלאה נוספת של הריבית בחודשים הקרובים. ההחלטה על העלאת הריבית נבעה מעליית קצב האינפלציה השנתי, שעומד על 4.6%, בעוד היעד העליון של בנק ישראל לאינפלציה שנתית עומד על 3%.

סיבה נוספת היא הרצון של בנק ישראל ליישר קו עם מדיניות של בנקים מרכזיים במדינות במערב. לפני כעשרה ימים החליט הבנק הפרדלי בארה"ב על העלאת הריבית בשיעור של 0.75%. שיעור האינפלציה בישראל עדיין נמוך לעומת מדינות במערב. בבריטניה עמד קצב האינפלציה השנתית על 10.1%, ובארה"ב - 8.3%. בישראל הגיעה האינפלציה השנתית כיוולי ל-5.2%, אך בעקבות הירידה במחירי הדלק, שנבעה מירידת מחירי הנפט בעולם והפחתת מס הבלו, שיעור האינפלציה ירד. בבנק ישראל מעריכים כי האינפלציה בישראל תעמוד בסוף השנה על 4.6%, כי בשנת 2023 תסתכם ב-2.5% - מתחת לרף העליון של היעד שנקבע על ידי הבנק.

הגעה למצב של אירופה, שם האינפלציה גבוהה בהרבה. על העומס שיוטל על נוטלי המשכנתאות אמר כי "הכאב של הריבית היום ימנע מאיתנו כאב גדול יותר בעתיד". ד"ר רון תומר, נשיא התאחדות התעשיינים ויו"ר נשיאות המעסיקים והעסקים, תקף אתמול את החלטת הנגיד ואמר כי "לאור החשש ממיתון באיחוד האירופי ובארה"ב, שמתחיל לפגוע ביצוא הישראלי, והתמתנות האינפלציה בישראל באוגוסט, החלטת הבנק היא החלטה מאכזבת, שעלולה להזיק לכלכלת ישראל. מדובר במדיניות אגרסיבית, שאין בה צורך והיא רק עלולה להכניס את המשק למיתון. זאת חרף ההבדל המשמעותי בנתונים של ישראל, אשר טובים משמעותית מרוב העולם גם כיום. מדיניות זו תפגע בצמיחה עסקים קטנים

בנק ישראל גם עדיין כלפי מטה את תחזית הצמיחה של המשק הישראלי, ובמהלך שנת 2022 היא תעמוד על כ-6%. בשנת 2023 הצפי הוא ששיעור הצמיחה יהיה נמוך בכמה אחוזים ויעמוד על כ-3% בלבד, ועדיין הוא יהיה מהגבוהים מבין המדינות המפותחות. העלאת הריבית תביא להתייקרות האוברדראפט (מינוס בבנק) ולהחזרים חודשיים גבוהים יותר למי שנטל הלוואות ומשכנתאות. ההערכות הן שמשקי בית רבים יאלצו לשלם מאות שקלים יותר מדי חודש עבור הלוואות שנטלו, בעקבות העלאת הריבית. הנגיד הגן אמש על החלטתו ב"תוכנית היסכון" בערוץ 12. "אנו צופים שהאינפלציה תרד ברבעון השני של 2023", אמר. לדבריו, "העלאות הריבית החדות מונעות מאיתנו

ובינוניים, שכן היא תוביל לעלייה בעלויות המימון ותצמצם את יכולתה של ישראל למנף את המשבר העולמי לתועלתה". ואילו דוכי אמיתי, יו"ר נשיאות המגזר העסקי, אמר: "נכון לעכשיו, כלכלת ישראל מתנהלת כמו מטוס שבו מערכת ההיגוי עובדת רק על כנף אחת במקום שתיים. כנף אחת - המדיניות המוניטרית שעליה אמון בנק ישראל - מושכת חזק את הריבית למעלה, כדי לפצות על ההיגוי החסר של הכנף השנייה, המערכת הפיסקאלית שנמצאת באחריות הממשלה. כל עוד אין ממשלה יציבה, מגמה זו תימשך. רגע לפני הבחירות גיבשה נשיאות המגזר העסקי תוכנית שמטרתה להתמודד עם אי-הוודאות, ריסון יוקר המחיה והאינפלציה. זאת בכדי להניח תשתית למחזור הצמיחה הבא". ההערכה היא כי העלאת הריבית תפחית את הביקושים לדירות, מכיוון שמשקיעים עשויים למצוא אפיקי השקעה טובים יותר. מסקר מיוחד שערכה לשכת שומאי המקרקעין לאחרונה בקרב כ-400 שמאים החברים בלשכה, עולה כי העלאות הריבית עד כה הביאו לעצירת עליית מחירי הדירות ולירידה בכמות העסקאות. ההערכות בקרב שמאים הן שאם יימשך קצב עליית הריבית במשק, מחירי הדירות צפויים להיבלם ואולי אף לרדת. עם זאת, בלשכת שמאי המקרקעין סבורים כי כלי הריבית לבדו לא יצליח להביא לשינוי משמעותי במחירי הדירות בישראל. זאת, לנוכח ההיצע שעדיין נמוך לעומת הביקושים.